

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :54045643-610-E.163313
Konu :Soru Önergeleri (7/21716)

20.01.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 03.12.2019 tarihli ve 43452547-120.07-575274 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan,İstanbul Milletvekili Sayın Oya ERSOY'a ait 7/21716 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek : Cevabi Görüş (7/21716) (3 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : SDIHOCOC Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-cbys>

Evliya Doğrulama Kodu : SDR0000 Evliya Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tamim>
Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya /
ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60
www.tarimorman.gov.tr

Bilgi için: Ayten ZAN
SANCAK
Mühendis

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN OYA ERSOY'A AİT 7/21716 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Sahip olduğumuz biyolojik çeşitliliğimizin ortaya konulması ve korunması maksadıyla Bakanlığımız bağlı kuruluşu olan Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce "Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi" hazırlanmış ve 2013 yılında Kalkınma Bakanlığından onay alınarak 81 ilde envanter çalışmaları başlatılmıştır.

Proje kapsamında ülkemizin biyolojik çeşitlilik envanter çalışmaları;

- Damarlı bitkiler,
- Memeli hayvanlar,
- Kuşlar,
- Balıklar,
- Sürüngenler,
- Çift yaşarlar için literatür ve arazi çalışmaları yapılması,
- Tohumuz bitkiler ve Omurgasız hayvanlar için de sadece literatür çalışması

yapılmaktadır.

Ülkemizin tüm illerinden gelecek biyolojik çeşitlilik envanter verileri Nuh'un Gemisi Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Veri tabanına girilerek depolanmaktadır. İlgili veri tabanına www.nuhungemisi.gov.tr adresinden ulaşılabilir.

Bakanlığımız bağlı kuruluşu olan Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi kapsamında belirlenen gösterge türler (nesli tehlike altındaki tür, nadir, endemik vb. özellikler taşıyan) ve alanlar (ileride korunan alan ilan edilme potansiyeli taşıyan) belirli periyotlarda izleme planları dahilinde izlenmektedir. İzleme çalışmaları ile türün popülasyonu ve habitatın durumu hakkında değerlendirmeler yapılabilmektedir. İzlemeye konu türler ve habitatlar için tehdit ve tehdit dereceleri belirlenmekte olup, bu tehditleri önlemeye yönelik çözüm önerileri de sunulmaktadır.

Bakanlığımız bağlı kuruluşu olan Orman Genel Müdürlüğü'nce orman biyolojik çeşitliliğimizin varlığı ve dağılımının belirlenmesi amacı ile orman biyolojik çeşitliliğinin orman amenajman planlarına entegrasyonu yapılmaktadır. Ayrıca tespit ve teşhisi yapılan türler Orman Genel Müdürlüğü veri tabanı ORBİS'te kayıt altına alınmaktadır.

Bakanlığımız bağlı kuruluşu olan Orman Genel Müdürlüğü'nce orman biyolojik çeşitliliğinin orman amenajman planlarına entegrasyonunun yapıldığı alanlarda biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik planlamalar yapılmakta olup biyolojik çeşitliliğin korunması sağlanmaktadır. Yapılan planlar doğrultusunda biyolojik çeşitliliğin takibi yapılabilmektedir.

Biyolojik çeşitliliğin ormancılığa entegrasyonu konusunda plancının rehberi ve uygulayıcının rehberi adında eğitim ve uygulama materyali olarak iki adet kitap basılmıştır. Orman amenajman planlarında belirlenen biyolojik çeşitlilik koruma alanlarında hedeflenen türlerin korunmasına yönelik önlemler alınmakta olup diğer ormancılık faaliyetleri bu plan doğrultusunda yapılmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız bağlı kuruluşu olan Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce Önemli Denizel Biyolojik Çeşitlilik Alanlarında İstilacı Yabancı Türlerin Tehditlerinin Değerlendirilmesi Projesi (GEF VI) ve Karalarda ve İç Sularda İstilacı Yabancı Türlerin Tehditlerinin Değerlendirilmesi (IPA II) Projesi yürütülmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Mera, yaylak ve kışlakların ıslah edilerek otlatma kapasitelerinin artırılması ot kalitelerinin iyileştirilmesi, gen kaynaklarının korunması ve toprak muhafaza tedbiri uygulanarak erozyonun önlenmesi amacıyla mera ıslah ve amenajman projeleri uygulanmaktadır. Bu kapsamda uygulanan mera ıslah ve amenajman projeleri, bu alanlardaki biyolojik çeşitliğin de korunmasını sağlamaktadır.

Bakanlığımızca şimdiye kadar yaklaşık 10 milyon dekar alanda mera ıslah ve amenajman projeleri uygulanmıştır. Mera ıslah ve amenajman projeleri, Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projeleri Bakanlığımız ilgili birimleri ile üniversiteler arasında işbirliği çerçevesinde yapılmaktadır. Ayrıca Çanakkale ve Gaziantep İllerinin biyolojik çeşitlilik envanter ve izleme çalışmalarında İldeki üniversite ile Bakanlığımız arasında protokol yapılarak çalışmalar gerçekleştirilmiş olup projede 918 konu uzmanı çalışmıştır.

Proje çalışmaları biten illerde izleme çalışmalarının, İl Şube Müdürlüklerinde görevli personeller tarafından veya STK ile üniversiteler arasında yapılan protokol aracılığıyla yapılması talimatı verilmiştir.

Ülkemizde 11.707 bitki tür ve tür altı taksonu olup, bunlardan 3.649'u endemiktir.

Ülkemizde tespit edilen endemik bitkilerden dar yayılışlı , lokal ve nesli tehlike altında olanlar izleme programına alınarak izleme çalışmaları ve tür koruma eylem planları yapılmaktadır.

Doğal çiçek soğanları ile ilgili işlemler, 21 Mart 2017 tarihli ve 30014 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Doğal Çiçek Soğanlarının Doğadan Toplanması, Üretimi ve İhracatına İlişkin Yönetmelik” kapsamında yürütülmektedir. Doğal çiçek soğanları türleri içerisinde de endemik türler yer almaktadır. Doğal çiçek soğanlarına ilişkin olarak, biyoçeşitliliğin korunması ve doğada bulunan çiçek soğanları türlerinin sürdürülebilirliğinin artırılmasına ilişkin olarak bahsi geçen Yönetmelik kapsamında firmalara üretim işlemleri teşvik edilmektedir. Firmaların doğadan çiçek soğanı elde etmesi ve üretim aşamalarına ilişkin işlemleri Bakanlığımızın İl/İlçe Müdürlükleri denetiminde yapılmaktadır. Yönetmeliğin 22’inci Maddesi kapsamında belirtilen hususlardan herhangi birine uymadığı tespit edilen firmalara ve bilimsel araştırma amacıyla izinsiz veya izin verilen koşullara aykırı olarak doğal çiçek soğanı toplayanlara idari yaptırımlar uygulanmaktadır. Nesli tehdit veya tehlike altında olan veya nadir bulunan doğal çiçek soğanlarını doğadan izinsiz ve kaçak toplayan veya mevzuata aykırı biçimde ticarete konu eden kişi veya kuruluşlara, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca işlem yapılmaktadır. İhracat aşamasında gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar hakkında 5553 sayılı Tohumculuk Kanunu, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri uygulanmaktadır.

Ülkemizde bitki genetik kaynakları üzerinde oluşan tehditlere karşı *ex situ* (yeri dışında-uzaktan) koruma faaliyetleri, Bakanlığımız merkez birimi TAGEM bünyesindeki 2 tohum gen bankası ve 18 arazi gen bankasında gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizde bitki genetik kaynakları üzerinde oluşan tehditlere karşı *ex situ* koruma faaliyetleri, Master Planı kapsamında biyolojik çeşitlilik ve genetik kaynaklar “Araştırma Fırsat Alanı” altında Ulusal düzeyde araştırma projeleri ile yapılmaktadır. Bu kapsamda 70 civarında proje ile genetik kaynaklarımız doğadan toplanarak gen bankalarında muhafazaya alınmıştır. Bu çalışmalar kapsamında Ülkemiz endemiklerinden İzmir Ulusal Tohum Gen Bankasında 2.912

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

tür ve Ankara Türkiye Tohum Gen Bankasında 383 tür muhafaza altına alınmıştır. Ayrıca Yalova Geofit Araştırma Merkezinde 400 endemik geofit türü muhafaza altına alınmıştır. Endemik türlerle ilgili olarak yapılan projelerden bazıları aşağıda yer almaktadır.

- Efem Çukuru Altın Madeni Alanındaki Endemik veya Tehdit Altındaki Türlerin Toplanması ve *ex-situ* Muhafazası Projesi
- Ankara İlinde Tehdit Altında Bulunan Endemik Bitki Türlerinin Toplanması ve *ex-situ* Muhafazası
- İzmir İlinde Bulunan Nadir, Endemik ve Tehdit Altındaki Bitki Türlerinin Toplanması, Ex-Situ Muhafazası

Bakanlığımız bağlı kuruluşu olan Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce hava sıcaklıklarının düşmesi ve yoğun kar yağışı sebebiyle yem bulmakta güçlük çeken yaban hayvanları için tabiata yem bırakılmaktadır. Ne kadar yem ve ne kadar süreyle bırakılacağı tamamen hava şartlarına bağlı olarak değişebilmektedir. Dolayısıyla, 2018 yılında tabiata daha az yem bırakılma nedeni hava şartlarının daha yumuşak geçmesine bağlıdır.